

25 APR 2012

JURIDISK RÅDGIVNING FOR KVINNER *Jurk*

Justis- og beredskapsdepartementet v/ Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 16. april 2012

Ref. 201200659- /BMW 27.01.2012

Høring – forslag til endringer i utlendingsloven og -forskriften (karantene for vertsfamilier som misbruker aupairordningen og bytte av vertsfamilie)

JURK takker for tilliten vi er vist som høringsinstans, i forbindelse med endringer i Utlendingsloven og forskriften. JURK stiller seg som utgangspunkt positive til forslagene. Vi har imidlertid noen bemerkninger.

Karanteneordningen

Departementet foreslår å åpne for å sette familier i karantene. Forslaget innebærer at det kan ilegges karantene overfor vertsfamilier som grovt eller gjentatte ganger bryter vilkår gitt i eller i medhold av utlendingsloven om oppholdstillatelse til au pair. Slik loven er i dag skaper den en stor maktubalanse mellom au pairen og vertsfamilien. Vi ser at dette er problematisk på flere områder. Au pairen står i et sterkt avhengighetsforhold til vertsfamilien, og kommer derfor lett i en situasjon hvor hun er sårbar for utnyttelse og overgrep. Å innføre en håndhevingsmekanisme er et nødvendig skritt for rettsikkerheten til au pairer i Norge. JURK støtter derfor forslaget i all hovedsak, men har noen bemerkninger:

Det er uheldig at vernet ikke omfatter au pairer fra EØS-land. Hvis ikke denne gruppen omfattes, vil det gi en vertsfamilie i karantene mulighet til å unngå sanksjonen enkelt ved å skaffe seg en ny

au pair fra et EØS-land. I JURK ser vi at mange au pairer utnyttes, uten at det kan bevises at det er menneskehandel etter straffelovens § 244, eller at utnyttelsen ikke er grov nok til å omfattes av denne bestemmelsen, selv om den er alvorlig. Dette gjelder også au pairer fra EØS-land, og de er også sårbare. Vi ber derfor om at UDI sørger for at disse også har et rettslig vern.

JURK mener også at karanteneperioden bør være lengre for å ha tilsiktet effekt. JURK viser til nederlandsk rett hvor karantenemuligheten kan være opptil fem år. En småbarnsfamilie vil vanligvis kunne skaffe seg en ny barnepasser, mens arbeidsgivere i byggebransjen, som § 27 er særlig rettet mot, risikerer å gå konkurs dersom de blir ilagt sanksjoner etter denne bestemmelsen. Vi mener det er for mye som kreves for at et brudd skal kunne karakteriseres som «grov», for eksempel ved å kreve at au pairen har bodd i en annen familie i hele au pair-perioden. Etter vårt syn vil selv et kortere opphold hos en annen familie som ikke er et besøk sammen med vertsfamilien hos noen andre eller et ønske fra au pairen med kulturutveksling som formål, være et grovt brudd mot både kontrakten og hele formålet med au pair-ordningen.

I vurderingen av hvorvidt et brudd er ”grov” bør det etter vårt syn være et moment at vertsfamilien bryter primærformålet til ordningen som er kulturutveksling. Vi etterlyser en oppstilling av ulike momenter som er relevante for vurderingen av hva som er grovt i tillegg til eksempler. JURK mener generelt at vilkårene for karantene bør presiseres, blant annet av hensyn til forutsigbarhet. Vi opplever at det allerede er stor uenighet rundt rammene til ordningen, for eksempel hva som skal regnes som arbeidstid, og etter vårt syn er ikke de foreslåtte formuleringene klare nok.

JURK støtter at det skal være mulighet å kumulere flere brudd som ”gjentatte ganger”, og synes forslaget og forklaringen her gir gode angivelser på hvordan akkurat dette skal praktiseres.

Vi benytter anledningen til å bemerke at muligheten for å føre noen grad av tilsyn eller klagemuligheter for arbeidstakere i private hjem generelt bør utredes. Dette gjelder ikke bare au pairer, men alle som arbeider i private hjem, sml. utlendingsloven § 27. Per i dag er det et alvorlig rettssikkerhetsproblem at den økende mengden ufaglært arbeidskraft som arbeider i private hjem har et så dårlig rettsvern, samtidig som mange av dem er innvandrere med dårlig kjennskap til norske regler. Sosial dumping foregår minst like mye i private hjem som på byggeplasser. Det finnes en rekke ordninger som gir mulighet for tilsyn også i private hjem

Bytte av vertsfamilie

JURK støtter forslaget om å kunne begynne å arbeide i ny vertsfamilie så snart søknad er levert. Vi er positive til at au pairen på denne måten slipper å jobbe ulovlig, og lettere kan bytte vertsfamilie. Vi bemerker samtidig at dette må følges i praksis, slik at en eventuell ventetid frem til søknaden er registrert fra den er levert ikke rammer au pairen.

Samtidig vil vi benytte anledningen til å bemerke at au pairen må betale et gebyr på kr. 2.500 ved bytte av vertsfamilie. Til sammenlikning får hun utbetalt litt over kr. 3.000 per måned. Dette gebyret gjør at det fortsatt vanskelig for au pairen å bytte familie, særlig de som kommer alene og ikke får hjelp fra et byrå.

For Juridisk rådgivning for kvinner (JURK)

Gunhild Vehusheia

Camilla Aarhus Narvestad

Lene Løvdal